

BOTÀNICA

Noves citacions de distribució florística a diferents comarques centrals i septentrionals de Catalunya

Casassas, Eva¹; Garnatje, Teresa²; Vallès, Joan³ & Altimiras, Jacint⁴.

RESUM

Es donen a conèixer quinze registres de dotze tàxons vegetals. que representen espècies no citades o escassament reportades en algunes comarques de Catalunya, així com citacions que completen la distribució comarcal de dos tàxons. S'hi afegeix la troballa d'un individu albí de cadascun de tres tàxons diferents.

Paraules clau: Alt Urgell, Berguedà, Botànica, Catalunya, Lluçanès, Osona, Pallars Sobirà, Solsonès.

RÉSUMÉ

Nous publions quinze enregistrements de douze taxons végétaux correspondant à des espèces rarement ou jamais citées dans certaines contrées de Catalogne. Nous y ajoutons également des données complétant la répartition de deux taxons dans la contrée d'Osona, ainsi que l'observation de trois individus albinos appartenant à chacun d'un de trois taxons.

Mots clés: Alt Urgell, Berguedà, Botanique, Catalogne, Lluçanès, Osona, Pallars Sobirà, Solsonès.

¹Centre d'Atenció Primària Santa Eugènia de Berga, ICS.

²Institut Botànic de Barcelona, IBB (CSIC-CMCNB).

³Laboratori de Botànica, Unitat associada al CSIC, Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació - Institut de Recerca de la Biodiversitat, Universitat de Barcelona.

⁴Hospital Universitari de Vic. Correu-e:jacint.altimiras@gmail.com

1. INTRODUCCIÓ

La presència i distribució d'espècies vegetals a Catalunya encara no és del tot coneguda. Es presenta aquest treball amb l'objectiu de donar a conèixer la presència i el repartiment de certs tàxons en cinc comarques catalanes. També s'aporten dades de dos tàxons amb les quals s'amplia la distribució dins la comarca d'Osona (*Galanthus nivalis* L.) i a la part sud-oest (*Ramonda myconi* (L.) Reichenb.). Finalment, s'esmenten tres individus, un de cadascun de tres tàxons, amb coloració dels pètals diferents de les habituals.

2. METODOLOGIA

Les esmentades citacions geogràfiques es troben ordenades alfabèticament per espècies. La taxonomia emprada és la utilitzada per BOLÒS et al. (2005). La relació de tàxons conté topònims, localitats, comarques, altituds, dates i coordenades UTM 1x1 km d'on s'han recollit. Totes aquestes dades són extremes del mapa de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. S'inclouen els números BCN dels plecs, dipositats a l'herbari BCN, del Centre de Documentació de Biodiversitat Vegetal de la Universitat de Barcelona. Alguns plecs duplicats es troben també a l'herbari BC de l'Institut Botànic de Barcelona.

Tots aquests plecs d'herbari van estar recollits i preparats en treballs de camp entre els anys 2004 i 2025.

3. RESULTATS

Es dona a conèixer una relació de 12 tàxons vegetals, alfabèticament ordenats, amb 15 citacions geogràfiques noves en els àmbits comarcals, algunes d'elles poc freqüents. D'aquestes citacions, una correspon al Berguedà, una al Lluçanès, cinc a Osona, una al Pallars Sobirà i set al Solsonès. En aquesta relació i en aquestes citacions no es té en compte les troballes d'individus albins a què ens referirem al final.

Asphodelus cerasiferus Gay

Coll de Pan (Baix Pallars, Pallars Sobirà). 1544 m. 04/VI/2019. 31TCG4382. Recol·lector: Benet Bullich Bigordà. BCN 162.647.

Primera citació al Pallars Sobirà.

Conium maculatum L.

Riera Gavarresa (Oristà, Lluçanès). 438 m. 28/IV/2014. 31TDG2142. Recol·lector: Joan Torras Casas. BCN 172.397.

Ha estat molt poc citada al Lluçanès.

Ha estat molt poc citada al Solsonès.

***Galanthus nivalis* L.**

La Farga de Bebié (Montesquiú, Osona). 591 m. 30/I/2025. Recol·lectora: Eva Casassas Romero. 31TDG3464. BCN 172.452.

Gallifa (les Masies de Voltregà, Osona). 479 m. 31TDG3853. 30/I/2025. Recol·lectora: Eva Casassas Romero. També es troba citada en la senyalització vertical dels meandres i illes de les Gambires i Gallifa. BCN 172.451.

El Grauet (les Masies de Voltregà, Osona). 629 m. 31TDG3652. 30/I/2025. Recol·lector: Oriol Coma Font. BCN 172.454.

Sant Quirze de Besora (Osona). 557 m. 31TDG3661. Recol·lectora: Eva Casassas Romero. 30/I/2025. BCN 172.399.

Amb aquestes citacions, s'amplia la distribució d'aquest tàxon a la comarca d'Osona.

***Galium aparine* L. subsp. *spurium* (L.) Simonkai**

Llinars (Odèn, Solsonès). 1206 m. 26/VI/2021. 31TCG6567. Recol·lectora: Rosita Simón Espuga. BCN 165.031.

Hedera helix* L. subsp. *helix

Prop de Grauet de Clot de Caons (Odèn, Solsonès). 1160 m. 02/V/2010. 31TCG6966. Recol·lectora: Rosita Simón Espuga. BCN 163.569.

Primera citació al Solsonès.

***Herniaria hirsuta* L.**

Biure (Sagàs, Berguedà). 509 m. 01/IX/2019. 31TDG1053. Recol·lector: Joan Pont Costa. BCN 161.052.

Ha estat poc citada al Berguedà.

***Lactuca saligna* L.**

Llinars (Odèn, Solsonès). 1229 m. 30/VII/2020. 31TCG6567. Recol·lectora: Rosita Simón Espuga. BCN 163.501.

Ha estat molt poc citada al Solsonès.

***Ramonda myconi* (L.) Reichenb.**

Talús de la ctra. BV-4608, a l'est del mas el Grau (les Masies de Voltregà, Osona). 597 m. 17/XII/2004. 31TDG3652. Recol·lectora: Eva Casas-

sas Romero. BCN 172.453.

Aquesta citació es la que es troba més al sud-oest de la comarca d'Osona.

***Ruta chalepensis* L.**

Llinars (Odèn, Solsonès). 1237 m. 28/X/2020. 31TCG6667. Recol·lectora: Rosita Simón Espuga. BCN 163.627.

Ha estat poc citada al Solsonès.

***Setaria verticillata* (L.) Beauv.**

Llinars (Odèn, Solsonès). 1244 m. 23/VI/2020. 31TCG6567. Recol·lectora: Rosita Simón Espuga. BCN 163.367.

Ha estat poc citada al Solsonès.

***Tribulus terrestris* L.**

Pampa (Castellar de la Ribera, Solsonès). 746 m. 27/X/2019. 31TCG6558. Recol·lector: Ramir Torrent Plana. BCN 172.398.

Ha estat poc citada al Solsonès.

***Ziziphus jujuba* Mill.**

Comardons (Castellar de la Ribera,

Solsonès). 701 m. 06/VIII/2019. 31TCG6556. Recol·lector: Ramir Torrent Plana. BCN 162.658.

Ha estat poc citada al Solsonès.

4. TROBALLA DE TÀXONS ALBINS

De manera complementària a les dades anteriors, volem remarcar que hem observat tres individus albins: un peu d'*Echium vulgare* L. amb flors blanques al refugi de Ras de Conques (les Valls de Valira, Alt Urgell) a 1850 m, 24/VI/2024 31TCH6501 (Figura 1); un peu de *Lavandula stoechas* L. amb tiges independents de flor blanca i de flor lila a Fàbregas (Rupit i Pruit, Osona) a 738 m, 01/V/2011 31TDG5650 (Figura 2); i un peu de *Ramonda myconi* a Sant Llorenç del Munt (Sant Julià de Vilatorrada, Osona) a 810 m, 21/VI/2015 31TDG4641 (Figura 3).

5. AGRAÏMENTS

Al Benet Bullich Bigordà de Taús, a l'Oriol Coma Font de les Masies de Voltregà, al Joan Pont Costa de Sagàs, a la Rosita Simón Espuga de Llinars (Odèn), al Joan Torras Casas d'Oristà i al Ramir Torrent Plana d'Ogern, per les observacions botàniques aportades en aquest treball.

Al Joan Devis Ortega, al David Pérez Prieto, al Josep Vicens Fandos i al Josep Vigo Bonada, per algunes determinacions taxonòmiques.

Al Pere Aymerich, per la lectura i les indicacions molt oportunes sobre aquest article.

Figura 1: *Echium vulgare*.

Figura 2: *Lavandula stoechas*.

Figura 3: *Ramonda myconi*

5. BIBLIOGRAFIA

BOLÒS CAPDEVILA, O. DE; VIGO BONADA, J.; MASALLES SAUMELL, R.M. & NINOT SUGRAÑES, J.M., (2005). *Flora manual dels Països Catalans*, 3a ed. Pòrtic. Barcelona. 1310 pp.

Webgrafia

Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya. <http://biodiver.bio.ub.es/biocat/>

Mapa de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. <http://srv.icgc.cat/vissir3/>